

"ישיבישע בלאט" "לאמדעט" ב"דף היומ" בשו"ת ומ"מ

דף כז.

1. **רש"י ד"ה מי בסופו**, ומינה כי חישוב בשחיטה ע"מ לעשות זריקה זו חוץ לזמנו לא הויה מחשבה בזריקה המפגלת, **וקשה** בשלמא כשמחשב בזריקה כיון שאינה מ כשרת הבשר לאכילה לא מפגלא, אבל כששוחט ומחשב בזריקה לעשותה שלא במקומה כיון שהיא מכפרת למה לא יפגל כששוחט במחשבה זו?
2. **ריש לקיש אמר וכו'**, ולא קשיא **כאן שנתן בשתיקה כאן שנתן באמירה**, ופרש"י שהיה במחשבה לאכול הבשר חוץ לזמנו, והקשה רעק"א א"כ הדרא קושיא לדוכתא דהרי זריקה שאינה מתירה את הבשר באכילה לא מפגלת, וא"כ כיון שלא במקומו כמקומו שלא יפסל הקרבן?
3. **ר"ל אמר וכו'**, וקשה לר"ל למה לא מקשים מהמשנה עצמה שפסול ואין בו כרת ואם שלא במקומו כמקומו ונתן באמירה ליחייב נמי כרת?
4. **הכל מודים בניתנין למעלה שנתן למעלה וכו' שלא כמצותן**, ופרש"י כגון במחשבה או בשמאל, **וקשה** אחר שנפסל בהולכה וקבלה מה הצד שיועיל מה שיחזור ויאספנו?

התשובות

1. **ביאר בגרי"ז** (ברש"י ד"ה מי) משם אביו דמכאן רואים דמחשבה על זריקה חלוקה ממחשבה בשפיכת שיריים, ששם זאמת מפגלת בגלל דהוי עכיל מזבח, אבל בזריקה בעי מחשבה על עבודת זריקה וכיון שאינה מתרת הבשר חסר בשם עבודה שבה, **ובקהילות יעקב כא' ביאר** דזריקה אין לה שם אכילת מזבח כמו הקטרה, רק במה שמתרת הבשר באכילה ומשולחן גבוה קאכלי הוי אכילת מזבח, וע"ע בגרי"ז מה שתירץ לפי זה את קושיית התוס' במנחות.
2. **עי' במפרשי הגמ' מה שתירצו**, ובאור שמח פסוהמ"ק ב' יב' תי' דכל ההכשר של לאו במקומו כמקומו הוא רק בזריקה המועלת אבל פה שהיא במחשבת פסול אינה מכשירה, ובאחיעזר ח"ב ל' ב' תי' דכיון שזריקה זו מכפרת ומועלת מעט והוא חשב מחשבת פיגול גמורה באכילת בשר חוץ לזמנו, מהני מיהא להפסל, ובקה"י סי' כא' ביאר הדברים באריכות עי"ש **ויסוד הדברים הוא** אחד דכיון שהזריקה מכפרת, אף שהבשר אינו נאכל מהני מחשבת חוץ לזמנו לפוסלו אף שפיגול לא נעשה.
3. **ביאר בשפת אמת** לפי האמור לעיל בתשובה הקודמת דכיון שבמשנה גם זרק הדם חוץ למקומו וגם במחשבת חוץ לזמנו ברור שלא יעשנו פיגול לחייב כרת, אלא רק יפסלנו, ורק בברייתא דהמחשבה היתה בשחיטה הקשינו למה הזריקה לא תעשה פיגול.

4. **כן הקשה הקרן אורה**, ותי' שאגב שהשמיע הדין בניתנין שלא במקומו, השמיע הדין בניתנין שלא כמצוותו, ובשיעורי הגר"ד קלו' תי' על פי החקירה ידועה אם שלא לשמו הוא שמחשבה הפוסלת או חסרון הלישמה היא הפוסלת, ואם נאמר כצד השני ממילא יתכן שיעזור אם יאסוף את הדם ויזרקנו שנית לשמו.

הערות, הארות, ומראי מקומות

ואי שלא במקומו דמי האי פסול, פיגול הוא, עי' רש"י, ועי' רעק"א ברש"י שאין הכוונה שאי לאו כמקומו דמי מחשבה לזרוק שלא במקומו הוי פיגול, אלא שאי לאו כמקומו דמי לא הוי מחשבת זריקה של אכילת מזבח ולכן אינה פוסלת, וכעין זה פירש בעולת שלמה בתוס' ד"ה ואי, ועי' קרן אורה.

ואליבא דרבי יהודה, ובדעת הרמב"ם האם פסק להלכה כר"י או לא, עי' פסוהמ"ק טז' ו' ובראב"ד שם, עי' כס"מ, וע"ע קהילות יעקב סי' כב' ואחיעזר שו"ת ח"ב ל' אות ב'.

ע"ב

והפנימי (מקדש) בין ראוי לו בין שאין ראוי לו, והביא המשך חכמה שמות ל' י' מקור לזה מלשון הפסוק, שבמזבח בעולה כתיב והיה המזבח קדש קדשים שמקדש רק קדשים, אבל בשאר כלי המשכן ובכללם מזבח הפנימי כתיב והיה קדש, שמקדש הכל.

תוד"ה האי, כתבו שמזבח עדיף מכלי שרת דקדש פסולים, והטעם עי' שיטמ"ק אות ג', ועי' ע דברי הגרי"ז הובא במנחת אברהם, וע"ע בדברי הרמב"ם פסוהמ"ק ג' ט', ועי' ח"י רבינו חיים הלוי בדבריו שם יד' ב'.

עי' בשיטמ"ק אות ג' שהביא (בתירוצו הראשון) שמזבח פנימי מקדש אם העלו עליו בדיעבד, והקשה א"כ האיסור שמצינו מנחה ונסך לא תסכו עליו מתי נאמר הרי בהעלאה לבד אין איסור וכשמקטיר כבר בדיעבד מועיל?, ובאמת במקדש דוד ה' ב' הוכיח מכאן דכבר בהעלאה יש איסור, וע"ע חזו"א ליקוטים א' ו', אבי עזרי פסוהמ"ק ג' ה'.

ובתירוץ השני שכתב שמזבח פנימי מקדש פסולין ככלי שרת לענין שאם יעלו אח"כ על מזבח החיצון לא יירדו, והקשו הרי בכלי שרת צריך שהכהן יחזיקו כדי שייקדש, ועי' מנחת יהודה שהביא מהגרא"ז מלצר לחלק בין כשר לפסול, ובתוספות חיים מתרץ דמה שלא מקדש כשהוא על הקרקע הוא משום שאינו כדרך עבודתו אבל מזבח כך היא עבודתו, ועי' ע חידושי הגרי"ז ובמקדש דוד כז' ה' מה שדנו בדברי שיטה אלו.

לע"נ הג"ר בן-ציון חיים בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשעח'

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל שלח

בקשה לכתובת זו, והדף יישלח אליך בל"ג מידי יום.

קו "ישיבישע בלאט" לשמיעת השאלות והתשובות מידי יום - 0795255901